

Seizoensoverzicht lente 2022

Lente was droog, zeer zonnig en aan de warme kant

Klaas Ybema, Harm Zijlstra

De zeer droge en recordzonnige maartmaand zette meteen de toon voor de hele lente. De twee andere lentemaanden gaven eveneens een overschot aan zon, zodat we op de meeste plaatsen op één na (2020) de zonnigste lente ooit beleefden. Het neerslagtekort werd door april en mei niet meer weggewerkt, al viel er tijdelijk en regionaal best neerslag van betekenis.

Thermisch week het seizoen weinig af van de nieuwe normaal; na een zachte maartmaand hielden april en mei elkaar in evenwicht op de normaalwaarde. Een lente met een gemiddelde boven 10 graden in De Bilt was tot 1990 een zeldzaamheid (acht keer in 284 jaar = eens in de 35 jaar). Tegenwoordig gebeurt dit gemiddeld eens in de twee jaar en noemen we het 'normaal'. Landelijk gezien deed onweer zich veel minder vaak voor dan normaal en zware stormen ontbraken. De sneeuwval van 31 maart was opmerkelijk.

Temperatuur

Met een gemiddelde in De Bilt van 10,2 °C was de lente daar slechts 0,3 graden warmer dan het huidige langjarige gemiddelde, maar bijna 2 graden warmer dan de normaalwaarde voor de periode 1951-1980 (8,3). Voor Maastricht (6de, 11,0), Vlissingen (6de, 10,9) en De Kooy (7de, 9,8) was er zelfs een top-10 notering weggelegd, waarbij de lente van 2020 of 2018 de laatste warmere was.

De gemiddelde maximum temperatuur varieerde van 16,8 °C in Eindhoven en Arcen tot 12,7 °C op Terschelling. De Bilt kwam op 15,6 uit tegen 14,6 normaal en dat was goed voor een vijfde plaats na 1900. De gemiddelde minimum temperatuur bedroeg daar 4,3 °C tegen 5,0 normaal. Warme dagen en koele nachten dus, een zeker teken van gebrek aan bewolking. Landelijk liep het gemiddelde minimum uiteen van 2,9 °C te Eelde tot 7,8 in Vlissingen. De uiterste temperaturen in De Bilt bedroegen 25,2 °C op 17 mei en -4,4 °C op 7 maart.

Maart begon vrij koud met vorst in de eerste decade, maar na de eerste week verliep de maand zacht met dagrecords etmaalgemiddelde te De Bilt op de 12de en 13de. De maxima lagen toen op veel plaatsen al boven 15 graden en vanaf de 21ste volgde

	maart	april	mei	lente	normaal
gem. temperatuur	7,3	9,3	14,0	10,2	9,9
afwijking	+0,8	-0,6	+0,6	+0,3	
max. 20+		1	14	15	16
max. 25+			2	2	4
min. < 0	11	3		14	12

	hoogste maximum (datum)			laagste minimum (datum)		
maart	20,1	(22)	Westdorpe	-6,6	(07)	Deelen
april	22,6	(12)	Twente-vv	-6,3	(03)	Deelen
mei	31,3	(19)	Maastricht-vv	-1,4	(1/2)	Eelde / Holsloot
	laagste maximum (datum)			hoogste minimum (datum)		
maart	2,4	(31)	Vaassen	9,6	(13)	Wijk aan Zee
april	1,8	(01)	Maastricht-vv	10,6	(13)	Laaksum
mei	10,3	(03)	Hoorn-Terschelling	(23)	(18)	Westdorpe

in De Bilt een reeks van zeven zulke dagen met een piek op de 22ste (max. 19,6 datumrecord). In Westdorpe werd toen de eerste warme dag genoteerd. Maart werd gekenmerkt door hoge maxima (afwijking 2,5 tot 3 graden) en behalve aan de kust door lage minima (afw. tot -2 graden in het oosten).

Eind maart sloeg het weer om en er volgde een koude eerste aprildecade. De laatste vorstdag in De Bilt was 3 april; in Deelen daalde het kwik toen

tot -6,3 °C. Na de 10de volgden twee mooie lenteweeken met tamelijk zacht weer, waarna april weer koeler eindigde. Op 1 mei noteerde Eelde een minimum van -1,4 °C en Leeuwarden kwam zelfs tot drie vorstdagen in mei (laatste op 9 mei, -0,6), wat daar sinds 1957 niet was gebeurd. Van 15 t/m 19 mei was het in het hele land warm lenteweek met in het binnenland zomerse dagen. Op de 19de werd het lokaal tropisch met Maastricht op 31,3 °C. De laatste

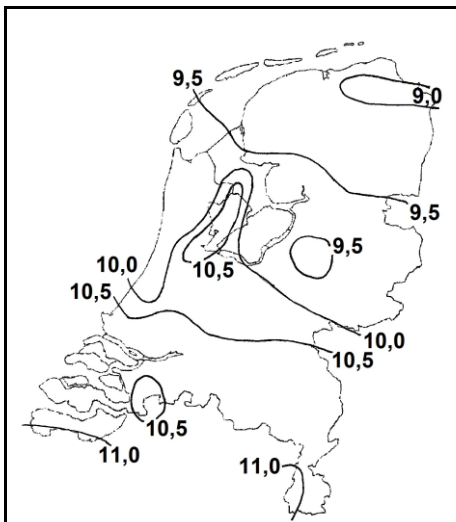

Fig. 1 Gemiddelde etmaaltemperatuur

Gemiddeld	10,1
Normaal	9,6
Maastricht-vv / Westdorpe	11,0
Hoorn-Ter. / Nieuw-Beerta	9,0

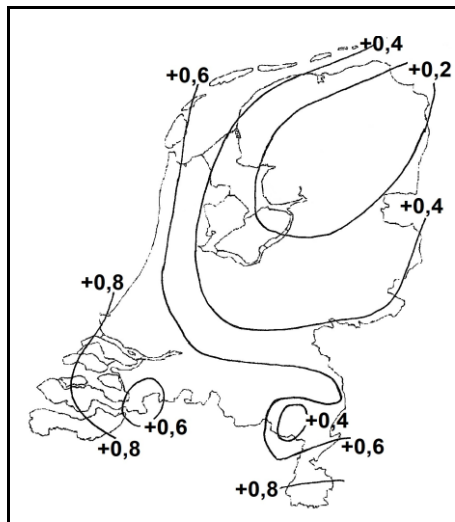

Fig. 2 Afwijking temperatuur

Gemiddeld	+0,5
Vlissingen / Westdorpe	+0,9
Eelde / Hoogeveen	+0,1

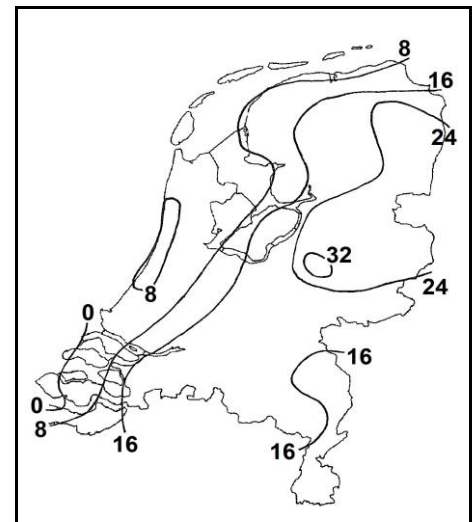

Fig. 3 Aantal vorstdagen

Gemiddeld	14
Normaal	12
Vaassen	34
Vlissingen	0

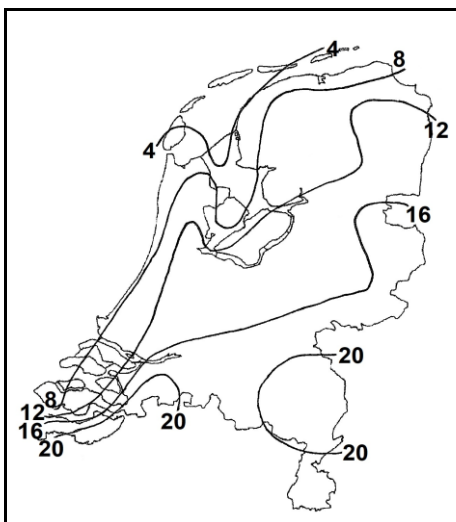

Fig. 4 Aantal dagen 20 graden

Gemiddeld	14
Normaal	14
Arcen	23
Vlieland	2

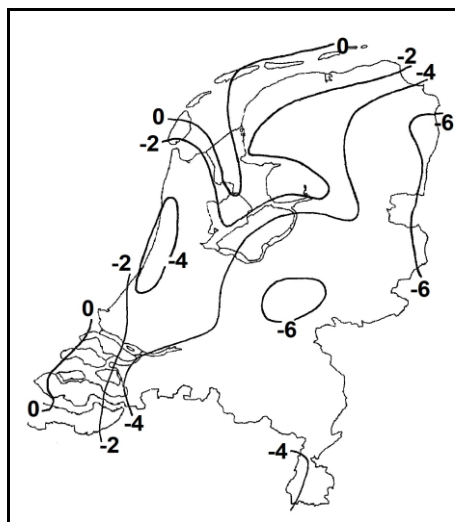

Fig. 5 Laagste min 1-3 april

Gemiddeld	-3,5
Normaal (april)	-1,6
Lauwersoog	2,6
Deelen	-6,3

warmtegetal bleef in De Bilt met 2,0 wat achter bij normaal (7,7). Maastricht eindigde met 14,7 als hoogste.

Luchtdruk

De gemiddelde luchtdruk liep uiteen van 1019,5 hPa in Leeuwarden tot 1018,9 in Maastricht. De Bilt berekende 1019,1 hPa tegen 1015,4 normaal, goed voor een 6de plaats na 1900. Voor het laatst lag het gemiddelde hoger in 2011 (1020,0 hPa). Laag was de luchtdruk alleen eind maart, rond 7 april en op 23 mei. De laagste waarde werd op Terschelling gemeten: 976,3 hPa op 7 april. Op 18 maart sneuvelde het lenterecord hoogste luchtdruk: De Bilt noteerde 1045,0 en Leeuwarden bracht het landelijk record op 1047,5 hPa.

Wind

Maart en mei gaven gemiddeld minder wind dan normaal en april wat meer. Dat leidde tot een landelijk gemiddelde van 4,1 m/s tegen 4,5 normaal. De Kooy kwam tot 5,1 m/s (n 5,5) en Vlissingen berekende 5,6 m/s (n 5,9). Het hoogste gemiddelde bedroeg 6,8 m/s op Vlieland. Op 7

meidecade verliep daarentegen aan de koele kant. Mei was vooral in het zuidoosten een warme maand, terwijl de afwijking in het noorden gering was.

De lente telde in De Bilt 14 vorstdagen tegen 12 normaal, overeenkomend met het landelijke gemiddelde. Het aantal varieerde van

ruim 30 op de Veluwe tot 0 aan de Vlissingen haven. Ook het aantal warme dagen was normaal en het verschil in dit opzicht tussen het zuidoosten en de Wadden hoeft niemand te verbazen. De Bilt kwam met twee zomerse dagen er twee tekort, maar het landelijk gemiddelde van drie was normaal. Het

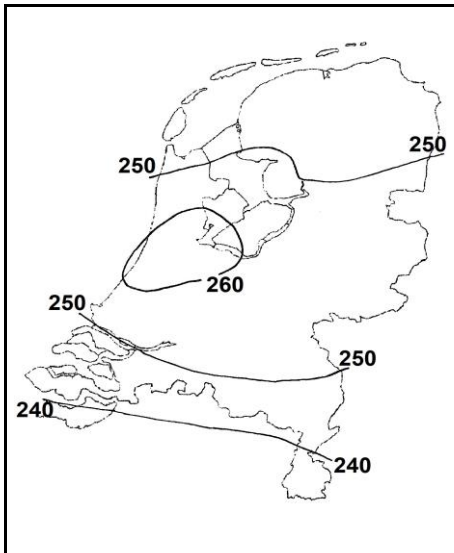

Fig. 6 Uren zon maart

Gemiddeld	250
Normaal	145
Voorschoten	264
Westdorpe	235

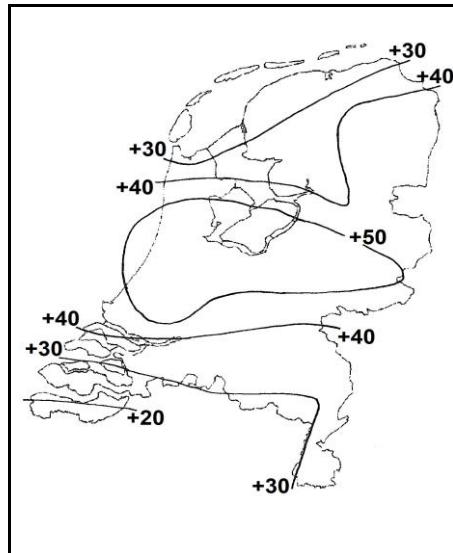

Fig. 7 Zon maart 2022 t.o.v. 2014

Gemiddeld	+39
Schiphol	+58
Westdorpe	+11

Zonneschijn en straling

Landelijk was het op één na de zonnigste lente na 1900. Alleen twee jaar geleden gaf het seizoen nog meer zon (landelijk toen 799 uren, nu 729). De Bilt kwam tot 731 uren zon tegen 546 normaal. In Eelde en Leeuwarden was ook de lente van 2011 zonniger en eindigde het afgelopen seizoen als derde. Maart brak zonneschijnrecords en was overal de zonnigste maartmaand ooit. De Bilt kwam tot 259 uren zon (normaal 139); dat is 71% van de tijd!

Tabel 3. Zonnigste maart (De Bilt; 1901-nu)

2022	259
2014	203
2003	199
1931	195
1993	193

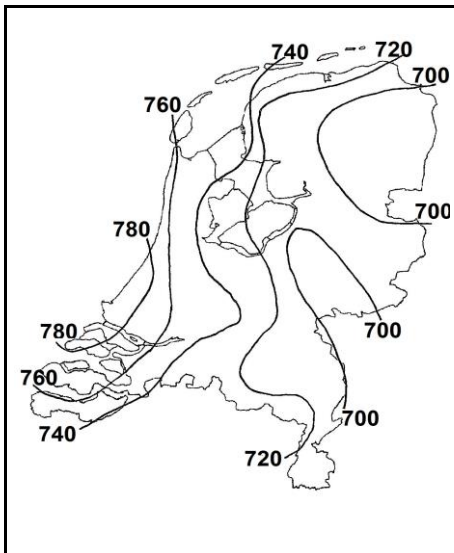

Fig. 8 Uren zon

Gemiddeld	729
Normaal	564
Hoek van Holland	791
Hoogeveen	680

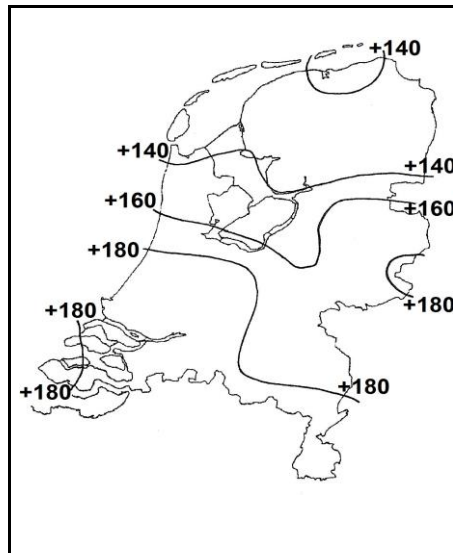

Fig. 9 Afwijking zon

Gemiddeld	+165
Rotterdam	+196
Hoorn-Terschelling	+122

Tabel 4. Zonneschijn (extremen)

	hoogste aantal uren	
maart	264	Voorschoten
april	253	Lauwersoog
mei	287	Hoek van Holland
	laagste aantal uren	
maart	235	Westdorpe
april	196	Hoogeveen
mei	224	Eelde

De eerste decade verliep daar ook recordzonnig met bijna 92 zonuren. Het 10-daagse tijdvak 2-11 maart gaf daar 100,9 uren zon, goed voor een derde plaats na perioden in 2020 en 2012, die later in de maand vielen. De Bilt boekte met 19 dagen met $\geq 80\%$ zon ook een record voor maart en het landelijk record kwam op 20 te staan (diverse stations). De Bilt had slechts vier maal een langere reeks van zulke dagen dan de tien van 2 t/m 11 maart. Voor het laatst was dat in mei 2008 het geval (15 dagen op rij).

Na een vrij sombere eerste decade ontloopte ook april zich overal tot een zonnige maand, vooral van de 16de tot de 24ste. Mei deed daar vooral in het zuidwesten van het land nog een schep bovenop.

Het aantal zonloze lentedagen liep uiteen van 1 in het kustgebied tot 6 in Twente en Nieuw Beerta. De Bilt had er 3 (normaal 7). Het aantal heldere dagen ($\geq 80\%$ zon) liep uiteen van 26

april werd het hoogste uurgemiddelde geregistreerd: 20 m/s (8 Bft) op diverse stations. De hoogste windvlaag werd toen in het binnenland gemeten: Ell met 31 m/s. Een even hoge waarde werd gemeten in Eindhoven tijdens buien op 19 mei. In maart domineerden winden tussen noordoost en zuidoost. Na een

onderbreking van 3 tot 10 april (ZW-W), was de wind vooral noordoost in de rest van die maand, waarna de voorkeur in mei verschoof naar zuidwest tot west. Dit resulteerde in een gemiddelde luchtverplaatsing van 0,4 m/s uit NO (normaal WZW 0,8). Het was de vijfde lente na 1950 met een windvector uit noordoost.

Tabel 5. lente 2022		Temperatuur				max ≥				min < uren W- Neerslag				dagen				Bedekking		Weercijfer			
		max	gem	min	ho. max	la. min	20	25	0	18+	get. Tot.	ho. etm	0.1	1	10 gem	zl	zo gem	≤ 4	≥ 8				
Laaksum	4-A-24	13,7	9,8	5,9	22,9	5 -3,3	3	7	0	6	59	0 128	22	5	31	24	5	3,4	2	30			
Lemmer	3-B-18	14,4	9,6	4,9	23,5	5 -3,5	3	10	0	14	102	0,4											
Heerenveen	1-A-24	14,3	9,1	3,5	23,5	5 -4,5	3	10	0	20	90	0,2 128	16	5	31	22	5	4,2	2	19	6,6	14	35
Schettens	4-A-18	13,9	9,2	4,8	23,3	5 -5,1	3	9	0	11	76	0 100	18	5	24	17	3	3,9		6,7	8	32	
Delfzijl	2-C-18	15,0	9,7	5,3	28,5	5 -2,9	3	14	3	8	125	3,2 110	14	4	28	21	3	4,0		8,0	4	58	
IJsselmuiden	18	15,7	10,4	5,4	25,9	5 -3,3	3	16	4	9	157	2,5 127	24	5	24	18	4	3,4					
Bilthoven-N	2-C-18	16,0	10,4	5,5	25,9	5 -3,0	3	19	2	13		148	23	5	28	18	6			8,3	4	68	
Woudenberg	18	16,1	10,3	4,5	26,6	5 -4,3	3	20	5	16	186	3,3 138	22	4	25	19	5	4,8		6,8			
Honselersdijk	18	15,6	11,3	7,3	26,0	5 -0,9	3	12	2	2	184	5,3 88	14	4	26	16	2	3,5					
Nieuwerkerk a/d IJssel	1-E-18	16,1	10,9	6,5	26,8	5 -1,8	3	20	4	8	176	5,2 116	19	5	26	17	4						

Tabel 6. Zonneschijn De Bilt

	aantal uren / zonloze dagen			
maart	259	(+120)	1	(-3)
april	225	(+36)	2	(+1)
mei	247	(+29)	0	(-2)
lente	731	(+185)	3	(-4)

in Hoogeveen tot 40 in Cabauw en Herwijnen. Alleen in 2020 kwam dat aantal ergens hoger. De Bilt noteerde er 36 (normaal 15) en dat is één minder dan twee jaar geleden. De globale straling bedroeg in De Bilt 146,8 kJ/cm² tegen 123,3 normaal; alleen de lente van 2020 kwam hoger uit (160).

Tabel 7. Onweer (extremen)

	hoogste aantal dagen	
maart	1	Schiphol
april	2	Diverse plaatsen
mei	7	Eindhoven
lente	7	Diverse plaatsen

Tabel 8. Dagen onweer Nederland

maart	1	(-4)
april	5	(-3)
mei	8	(-4)
lente	14	(-12)

Onweer en sneeuw

Hoewel De Bilt met 7 onweersdagen op normaal eindigde, lag het landelijke aantal van 14 (normaal 26) daar ver onder. In 2013 gaf de lente evenveel onweersdagen en alleen in 1996 en 1991 waren het er minder. Uitgebreid onweer was er op 16 mei (oosten en zuidwesten), 19 mei (bijna overal), 20 mei (zuidoosten) en 23 mei (binnenland).

Hoewel ons land 10 sneewdagen telde (normaal 11) bij een stationsgemiddelde van 3,4 (normaal 3,6) was de sneeuwval alleen op 31 maart van betekenis. Plaatselijk viel bijna 10 cm en leverde dat op de Veluwe 2 sneeuwdekdagen op. Eelde en Hoogeveen noteerden de meeste dagen met sneeuwval: 6.

Neerslag

Met gemiddeld 108 mm neerslag tegen 159 normaal was er sprake van een droge lente, al was het in 2020 (87) en 2011 (54) aanzienlijk droger. De Bilt haalde met 147 mm nog bijna de normaalwaarde van 159. In Vlissingen was de 80 mm lenteneerslag goed voor een 9de plaats na 1900 en in Vaals (82 mm, normaal 189) eindigde dit seizoen zelfs als tweede na 2011. Het droogst was het dan ook in het zuiden van het land, met name in Zeeland en Zuid-Limburg. Maart was een kurkdroge maand en versloeg het oude laagste landgemiddelde van 1929. Er werd gemiddeld 7 mm berekend tegen bijna 10 mm destijds. In Herwen en Leende viel maar 0,3 mm en dat zijn landelijke maartrecords sinds 1900. De Bilt telde maar één dag met 1 mm of meer (ook een record): de 31ste die meteen voor een datumrecord neerslaghoeveelheid en - duur zorgde. April gaf vrijwel alleen neerslag in de eerste decade die met gemiddeld 50 mm uitgesproken nat was, maar daarna ging de kraan weer dicht tot half mei. Op verschillende plaatsen viel in een maand tijd (11 april - 11 mei) geen druppel regen. Vanaf de 19de werd de bloeimaand echter nat en dat was meer dan welkom.

Tabel 9. Natste en droogste plaatsen

Eerbeek	Gel	158
Lelystad-vv	Fle	157
Nieuw-Buinen	Dr	154
Blokzijl	Ov	153
Woudenberg	U	152
De Bilt	U	152
Hamersveld	U	151
Harderwijk	Gel	151
Vilsteren	Ov	150
Bilthoven-N	U	148
Deventer	Ov	148
Zeewolde-S	Fle	147
		•
		•
Ubachsberg	L	67
Philippine	Z	67
Westdorpe	Z	67
Ouddorp	ZH	65
Eindhoven-vv	NBr	65
Biervliet	Z	64
Krabbendijke	Z	63
Schinveld	L	62
Oost-Maarland	L	62
Echt	L	62
Valkenburg	L	59
Terneuzen	Z	58

De neerslagduur varieerde van 99 uren te Lelystad-vv tot slechts 43 uren in Woensdrecht en Westdorpe. De Bilt eindigde op 84 uren tegen 140 normaal. Dat is het laagste cijfer sinds 2011 (53 uren) en goed voor een 10de plaats na 1930. Dagen met ≥ 10 mm waren regionaal schaars: Zuid-Limburg had er geen en het maximum lag op 7 in Biddinghuizen, Joure en Blokzijl. De Bilt noteerde er 6 tegen normaal 4. Enkele plaatsen in het zuidwesten kwamen niet verder dan 10 dagen met ≥ 1 mm, terwijl Gieterveen (DR) op 24 uitkwam. De Bilt had er slechts 15 tegen normaal 28 en dat was alleen in de lente van 1936 lager geweest (14). Het aantal droge dagen (< 0,1 mm) lag in de Bilt dan ook hoog met 67, dat is twee meer dan in 2020 en één minder dan in 2011. Normaal zijn het er 51. Biervliet (76) en Terneuzen (75)

Tabel 10. Relatief natst / droogst

Nieuw Buinen	Dr	-2
Den Burg	NH	-4
Stavoren	Frl	-4
		•
		•
Schaesberg	L	-106
Vaals	L	-106
Valkenburg	L	-117

Tabel 11. Districtsgemiddelden

Waddeneilanden	114	-21
Fryslân-vasteland	117	-34
Groningen	118	-38
Drente	132	-34
Overijssel	123	-42
Veluwe	131	-44
Oost-Gelderland	101	-63
Betuwe	108	-54
Utrecht	130	-37
Flevoland + IJsselmeer	124	-28
Noord-Holland (excl. Texel)	109	-41
Zuid-Holland	103	-55
Zeeland	76	-76
Westelijk Noord-Brabant	98	-68
Oostelijk Noord-Brabant	88	-72
Limburg-laag	84	-69
Limburg-hoog	73	-99
Nederland	108	-51

hadden de meeste dagen zonder meetbare neerslag, Boskoop (51) de minste.

Diversen

De gemiddelde relatieve vochtigheid bedroeg in De Bilt 70% tegen 76 normaal en de laagste waarde van 20% werd te Volkel gemeten op 18 april. Door een recordaantal ADS-dagen in maart (16) liep het lentetotaal in De Bilt op tot 33 (n 20), wat alleen in 2020 hoger lag (34). Het benaderd weercijfer eindigde in De Bilt op 7,3 wat een evenaring is van de hoogste waarde van 2020. Maart boekte wat dat betreft met 8,1 een record. De gemiddelde zeewatertemperatuur bij Den Helder werd vastgesteld op 10,1 °C tegen 9,1 normaal en lag daarmee iets lager dan twee jaar terug (10,3). Kortom: het was weer een moderne, in de huidige trend passende lente.

Bronnen

- www.knmi.nl
- VVK
- Klimaatarchief KY / HZ

Zoekcode vwkweb: VVKweb-3178

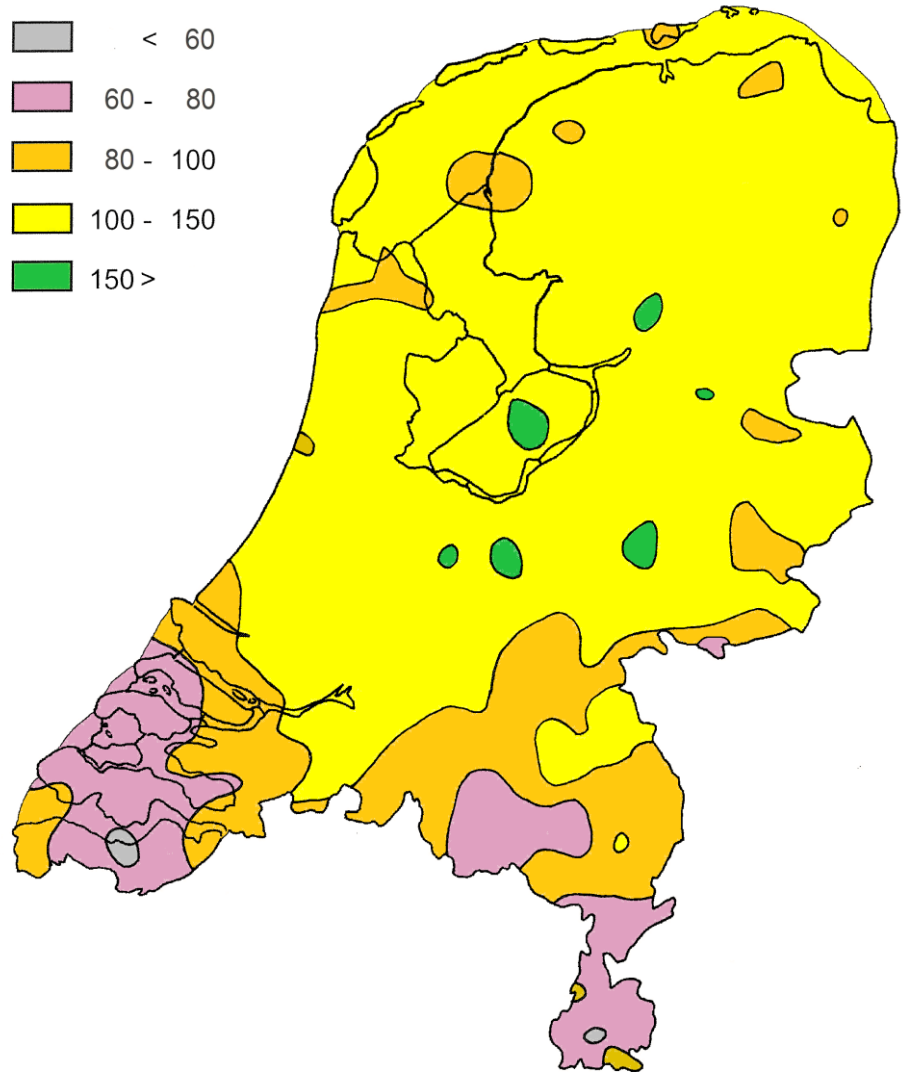
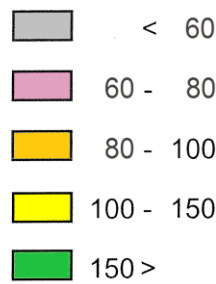

Fig. 10 Neerslag

Gemiddeld	108
Normaal	159
Eerbeek	158
Terneuzen	58

Tabel 12. Neerslag

	maart	april	mei	lente	normaal
landgemiddelde	7	52	49	108	159
afwijking	-51	+9	-9	-51	
neerslagduur (De Bilt)	17	50	17	84	140
afwijking	-39	+11	-28	-56	

Tabel 13. Neerslag (extremen)

	hoogste maandsom	laagste maandsom	hoogste etmaalsom (datum)
maart	30 Hattemberbroek	0,3 Herwen / Leende	27 (31) Deelen-AWS
april	96 Arnhem	23 Krabbendijke	32 (05) Duiven
mei	84 Lelystad-vv	19 Gendringen	38 (19) Cabauw-AWS